

FLÜTTE TON GELİŞİMİNE YÖNELİK OLARAK PNEUMO PRO MATERYALİNİN İNCELENMESİ

Ceren HEPYÜCEL¹

Makale Bilgisi

Kavramsal Makale

DOI: 10.35379/cusosbil.1079200

Makale Geçmişi:

Geliş 25.02.2022

Düzeltilme 28.03.2022

Kabul 26.04.2022

Anahtar Kelimeler:

Pneumo Pro,

Flüt Tonu,

Hava Kolonu.

ÖZ

Birçok flüt eğitmeni ve virtüozunun ortak görüşü, kaliteli bir flüt tonunun iyi bir tekniğin temelini oluşturduğu ve müzikal ifadeyi olumlu yönde etkilediği yönündedir. Konu ile ilgili farklı kaynaklar incelendiğinde, flüt eğitiminin ilk yıllarında, iyi bir duruş ve tutuş pozisyonu ile esnek bir dudak pozisyonu vasıtasıyla havayı doğru noktaya yönlendirerek ton geliştirme üzerinde durulduğu görülmektedir. Bu çalışmada, eğitim materyali Pneumo Pro'nun flütte ton geliştirmeye yönelik olarak kullanımı incelenmiştir. Çalışmanın literatür taraması aşamasında, flüt eğitimi ile ilgili dokümanların incelemesi yoluyla ton üretimini etkileyen faktörlerin neler olduğu saptanmıştır. Bu faktörler, Hava Kolonu Oluşturma, Esnek Dudak Pozisyonu, Doğru Tutuş Başlıkları ile belirlenmiş ve açıklanmıştır. Bulgular kısmında, Pneumo Pro adlı eğitim materyalinin fiziki yapısı ve ton geliştirmeye yönelik kullanım şekli açıklanmış; klasik flüt eğitim metotlarında ton geliştirmeye yönelik açıklamalar ile arasındaki ilişki incelenmiştir. Materyalin tasarımcısı Kathy Blocki'nin metodunda yer alan Pneumo Pro ile uygulanabilecek egzersiz örnekleri ve yönlendirmeler, klasik eğitim metotlarında üzerinde durulan hava kolonu oluşturma, esnek dudak pozisyonu ve doğru tutuş ile ilgili olarak verilmiş açıklamalar karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonunda, klasik flüt metotlarındaki ağırlık çalışmaları, ton üretimine yönelik açıklama ve yönlendirmeler ile Pneumo Pro'nun eğitim metodunda yer alan ses üretimi aşamasındaki ilk derslerin paralellik gösterdiği ve destekleyici olabileceği sonucuna varılmıştır.

ANALYSIS OF THE USAGE OF EDUCATIONAL MATERIAL PNEUMO PRO FOR FLUTE TONE DEVELOPMENT

Article Info

Conceptual Article

DOI: 10.35379/cusosbil.1079200

Article History:

Received 25.02.2022

Revised 28.03.2022

Accepted 26.04.2022

Keywords:

Pneumo Pro,

Flute Tone

Air Coloumn.

ABSTRACT

The consensus of many flute instructors and virtuosos is that a quality flute tone forms the basis of good technique and positively affects musical expression. When different sources on the subject are examined, it is seen that in the first years of flute education, it is focused on developing tone by directing the air to the right point by means of a good posture and holding position and a flexible lip position. In this study, the use of the training material Pneumo Pro for tone development in flute was examined. During the literature review phase of the study, the factors affecting tone production were determined and explained by examining the documents related to flute education. These factors are determined and explained with air column, flexible embouchure, correct holding position. In the findings section, the physical structure of the training material called Pneumo Pro and its use for tone development are explained; The relationship between classical flute training methods and explanations for tone development was examined. Exercise examples and directions that can be applied with Pneumo Pro in the method of Kathy Blocki, the designer of the material, were evaluated by comparing the explanations given about creating an air column, flexible embouchure and holding position, which are emphasized in classical training methods. At the end of the study, it was concluded that headjoint studies in classical flute methods, explanations and directions for tone production and the first lessons in the sound production stage in the training method of Pneumo Pro are parallel and can be supportive for tone improvement at flute training..

¹ Doç. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Antalya Devlet Konservatuvarı, cerenhepyucel@akdeniz.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7186-3335.

Alıntılanak için/Cite as: Hepyücel, C. (2022), Flütte Ton Gelişimine Yönelik Olarak Pneumo Pro Materyalinin İncelenmesi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 31 (1), 255-265.

GİRİŞ

Başlangıç seviyesindeki flüt öğrencileri dudaklarında ve diyaframlarında günlük yaşamlarında daha önce aktif olmayan kaslarını kullanmaya başlamaktadır. Bu sebeple, flüt eğitiminin ilk yıllarında, doğru tutuş ve esnek bir dudak pozisyonu ile havayı doğru noktaya yönlendirerek ton geliştirme becerisi üzerinde durulmaktadır. (Galway, 1990, s. 87), (Floyd, 1990, s. 53), (Harrison, 1982, s. 8), (Uludere, 2005, s. 27). Flüt kamışlı bir üfleme çalgı olmadığı için, başlangıç seviyesindeki öğrencilere ilk derslerde, ideal dudak pozisyonu ile havayı flütün ağızlığında hangi noktaya yönlendirmesi gerektiğini anlatmak özellikle ilkökul çağında somut işlem devresindeki çocuklar için soyut bir kavram olarak kalabilmektedir. Bu noktada eğitim materyalleri hem öğrencilere hem de öğretmenlere havanın yönlendirilmesi konusunda yardımcı olabilmektedir.

Çalgı eğitiminde, dersler dışında yapılan bireysel çalışmalarındaki tekrar çalışmaları, kazanılması hedeflenen davranışın pekişmesi açısından gereklidir. Yapılan tekrar çalışmalarının süresi kadar öğrencinin bu çalışmalarını elde edilmek istenen hedefe yönelik olarak, eğitmenin yönlendirmelerine uyararak yapması da oldukça önem taşımaktadır. Ortaya çıkan teknik problemler, genellikle öğrencinin eğitimcinin yanında bulunmadığı bireysel çalışma saatlerinde, derste aktarılan bilgileri uygulama sürecini yeterli bir şekilde yönetememesinden kaynaklanmaktadır. (Ekebakan, 2007, s. 1). Buradan hareketle araştırmanın problem cümlesi: Eğitim Materyali Olarak Pneumo Pro'nun Flütte Ton Gelişimine Yönelik Kullanımının İncelenmesine İlişkin Sonuçlar nasıldır? biçiminde oluşturulmuştur.

Alt Problemler

Pneumo Pro'nun Fiziki Yapısı ve İlk Derslerde Kullanımı nasıldır?

Pneumo Pro'nun Ton Geliştirmeye Yönelik Kullanımının Analiz sonuçları nasıldır?

Sınırlıklar

Araştırma, flütte ton gelişimini etkileyen faktörlerin belirlenmesi aşaması için flüt literatüründe yer alan eğitim metotları ile eğitim materyali Pneumo Pro'nun metodunda yer alan açıklamalar ve yönlendirmeler ile sınırlandırılmıştır.

Amaç

Araştırmada elde edilen bulgular ile eğitim materyali Pneumo Pro'nun flütte ton üretimi aşamasında eğitimcilere derslerde, öğrencilere ise eğitmenin yanında olmadığı bireysel çalışmalar sırasında verilen ne şekilde yardımcı olabileceğini saptamak amaçlanmaktadır.

Önem

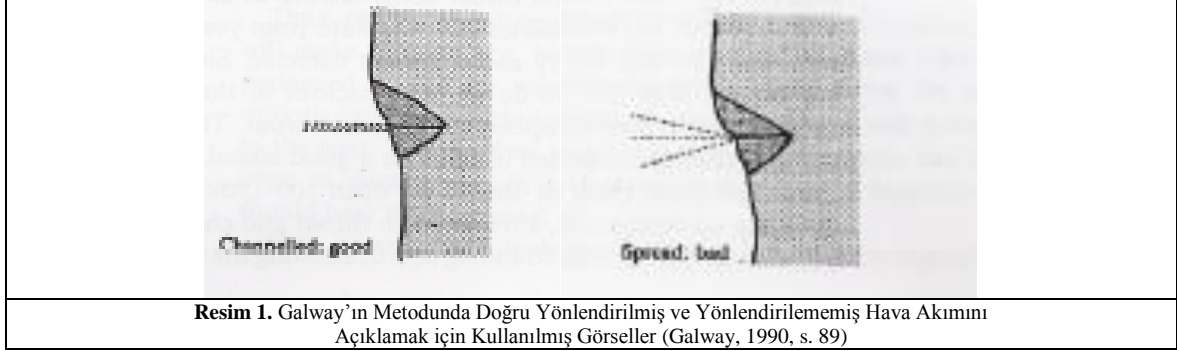
Bu çalışma, klasik eğitim metotlarında belirtilen ton üretimini etkileyen faktörlerin geliştirilebilmesi için yapılmış olan açıklamalar ile eğitim materyali Pneumo Pro'nun ton geliştirmeye yönelik olarak kullanımı arasındaki ilişkiyi ortaya belirlemek açısından önem taşımaktadır.

LİTERATÜR TARAMASI

Flütte ton üretimini etkileyen faktörler nelerin olduğunu belirlemek amacıyla incelenmiş olan klasik eğitim metotlarında, “hava kolonu oluşturma”, “esnek dudak pozisyonu” ve “doğru tutuş” konuları, ton üretiminin unsurları olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu unsurların tümünü ayrı ayrı faktörler olarak ele alarak açıklamak mümkündür.

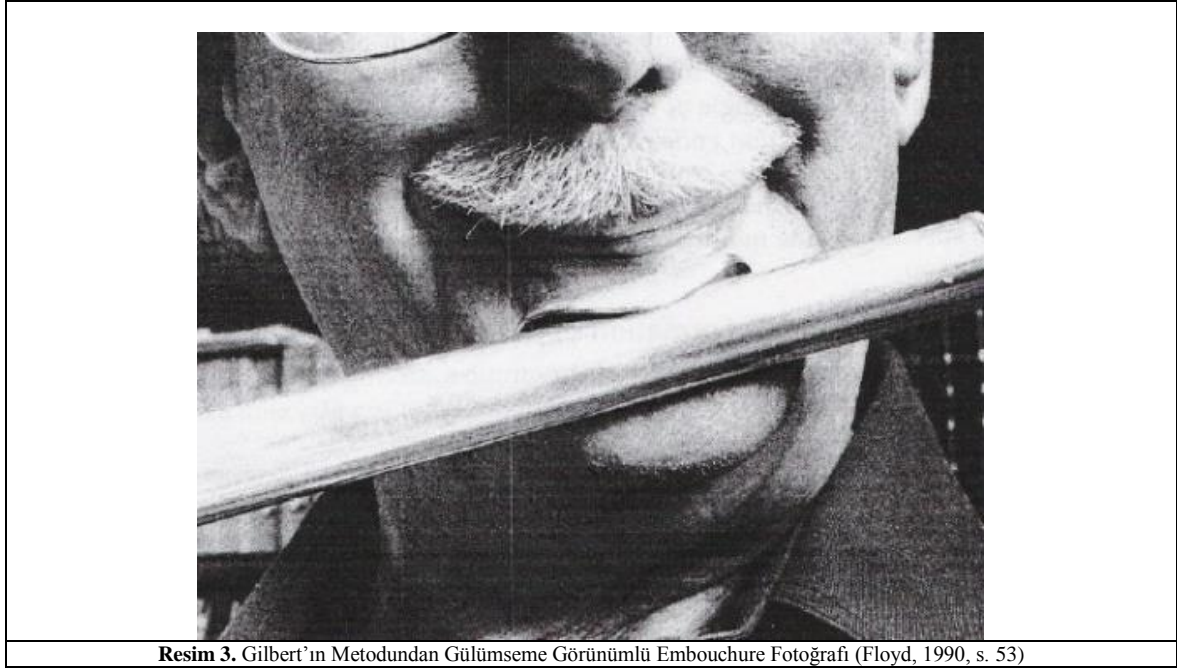
Flütten doğru bir entonasyon ile pürüzsüz ve kaliteli bir ton elde etmek için dudak aralığından çıkan havayı ağızlık paletinin duvarında alta doğru yönlendirmek ve odaklamak gerekmektedir. Bu yönlendirme sonucu ortaya çıkan şiddeti yüksek akım, “hava kolonu” olarak adlandırılmaktadır. Galway'e göre üst ve alt dudaklarımız ne çok gergin ne de çok serbest olmalıdır. Ağızlık, dudaklara paralel bir şekilde çeneye yerleştirmelidir. Üflenen hava bir iğne deliğine benzetilerek ağızlık paletindeki delikten daha geniş olmayacak şekilde yönlendirildiğinde parlak ve güçlü bir ses elde edilecektir. Üfleme pozisyonunda dudakların arasında oluşan deliğin flütün ağızlığındaki delikten daha geniş olması durumunda hava kaybı yaşanmış olacaktır. Bu da odaklanılmamış bir hava ile beraber boğuk bir ton olarak duyulacaktır. (Önertürk, 2015, s. 127) İlerleyen seviyelerde de oktav ve nüans geçişleri için esnek bir dudak pozisyonu ile ağızlık paletinde farklı noktalara üfleme becerisi geliştirilmektedir. (Harrison, 1982, s. 8), (Galway, 1990, s. 88) Bu bilgiyi almamış bir öğrenci flütün ağızlığına üflediğinde, hava kolonu oluşturamayacak ve hava büyük oranda dışarı çıkacağı için tiz ve fısırtılı duyulan bir ses çıkacaktır. (Floyd, 1990, s. 53) Bu aşamada öğrencinin genellikle havayı nereye yönlendirmesi gerektiğini kavraması uzun bir süre almaktadır. Öğrenci, ağızlık paletinde rahatlıkla havayı hangi noktaya odaklayacağını

tam olarak kavramadan flütü birleştirip çalma aşamasına geçilmemelidir. Galway, konuyu “Flute” adlı eserinde, odaklanmış hava kolonu ile odaklanmamış hava akımını resimlemeler ile açıklamıştır. (Galway, 1990, s. 89)

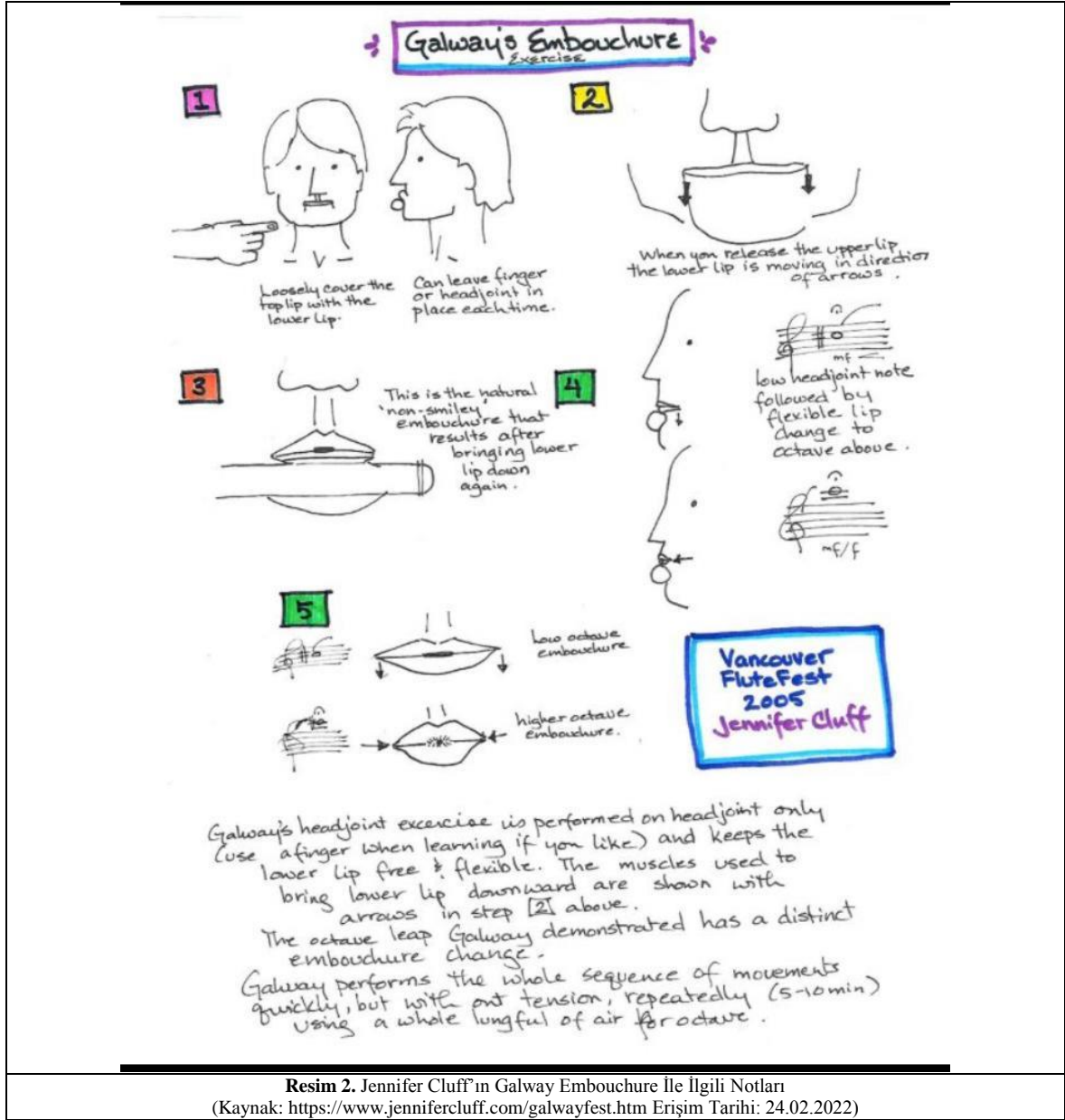

Ağız kenarını çevreleyen kaslar, dudakların şekli ve çene pozisyonunun bütününe içeren tekniğe "embouchure" adı verilmektedir. 20. Yüzyılın ikinci yarısından itibaren yetmiş flüt eğitimcilerinin ve sanatçıların çoğu "smiling embouchure" denilen gülümseme görünümlü dudak pozisyonunu artık tercih etmemekle beraber bu pozisyonun dezavantajları üzerinde de önemle durmaktadırlar.

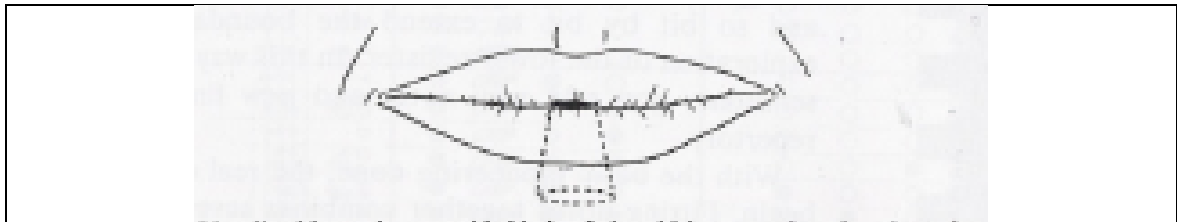
İngiliz eğitimci Geoffrey Gilbert, metodunda "gergin bir dudak pozisyonuyla çaldığımızda dudaklarda herhangi bir esneklik elde edemezsiniz" ifadesi ile açıklamaktadır. (Floyd, 1990, s. 53)

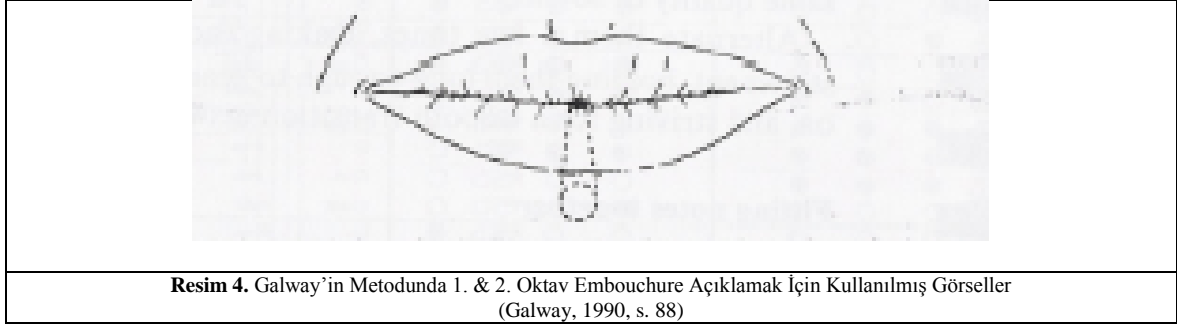

Ünlü virtüöz James Galway de ustalık sınıflarında bu konu üzerinde önemle durmakta; gülümseme pozisyonunun oktavlar arasında farklı noktalara havayı yönlendirebilmek açısından elverişsiz olduğunu belirtmektedir. (Galway, 2013). (<https://www.youtube.com/watch?v=0osD9bKuUVE> Erişim Tarihi:19.02.2022) İngiliz eğitimci Jennifer Cluff'ın 2005 yılında Vancouver Flüt Festivali Galway ustalık sınıfında, "Galway Embouchure" başlığı ile aldığı notlarda (Resim 1), 1. ve 2. oktavlardaki dudak aralığının büyüklük farklılığı, oktavlar arası geçişlerde dudak esnekliği üzerinde durulduğu görülmektedir.

Farklı kaynaklar incelendiğinde, eğitimcilerin embouchure konusuna ilişkin olarak, iki dudağın arasındaki boşluğun da tam ortada bulunması ve bu açıklığın 1. Oktavda daha büyük, 2. Oktavda ise daha küçük olması gerekliliği üzerinde durdukları görülmektedir. (Galway, 1990, s. 88), (Harrison, 1982, s. 8). Galway, "Flute" adlı eserinde, 1. ve 2. Oktavdaki iki farklı pozisyondaki dudak aralığındaki farkı resimlerle açıklamaktadır.

Resim 4. Galway'in Metodunda 1. & 2. Oktav Embouchure Açıklamak İçin Kullanılmış Görseller
(Galway, 1990, s. 88)

Klasik metotlarda ağızlığı üflenen havanın belirli bir noktaya, kesintisiz bir şekilde yönlendirilmesi gerekliliği üzerinde durulmaktadır. Kontrolün sağlanabilmesi için, flüt metotlarında ilk çalışmalar uzun düz ses çalışmaları ve ritim çalışmalarından oluşmaktadır. Havanın yönlendirilmesini çalışabilmek için avuç içine belirli noktalara üfleme çalışmaları da yer almaktadır.

Resim 5. Galway'in Metodunda Hava Yönlendirilme Çalışmasını Anlatmak İçin Kullanılmış Görsel
(Galway, 1990, s. 89)

Flüte başlangıç metotlarında ağızlıkta ton üretimi ve dudak pozisyonu geliştirme konuları ile birlikte çalma sırasındaki vücut pozisyonu ve flütü tutuş pozisyonu üzerinde de durulmaktadır. H. Altes'in flüt için yazılmış en eski metodu olarak bilinen, günümüzde de halen kullanılmakta olan "Method For The Boehm Flute"den bu yana flüte başlangıç metotlarının birçoğunda ideal vücut pozisyonuna dair resimlere yer verildiği görülmektedir. Bu noktada, flütü, dudak pozisyonunu bozmadan dengeli bir şekilde taşıyabilmek için 3 Denge Noktası üzerinde durulmakta; 1. denge noktası olarak ağızlığın yerleştiği çene; 2. denge noktası olarak sol elde flütün yerleştirildiği bölge; 3. denge noktası olarak da sağ elin başparmağı olarak açıklanmaktadır. Flüt, sol elle çeneye doğru uygulanan bir kuvvetle taşınırken, sağ elden de aksi yönde dengelenmektedir. (Altes, 1880, s. 26), (Wye, 1984, s. 3), (Floyd, 1990, s. 26), (Winn, 2000, s. 6). Başlangıç seviyesindeki özellikle küçük yaşlardaki öğrenciler, flütü taşıma ve dengelemeyi tam olarak öğrenmemiş olmaları ve çabuk yorulmaları sebebiyle, flütü içe veya dışa döndürerek tutabilmektedirler. Bunun sonucu olarak da ağızlıkta dudakların kapladığı alanın boyutu değişmekte ve hava akımının yönü de değişebilmektedir. Böyle bir durumda hava akımı doğru noktalara yönlendirilmediği için güçsüz ve entonasyonu bozuk bir ton ortaya çıkacaktır. Derslerde ve bireysel çalışmalarda bu noktaya dikkat edilmediği takdirde bu bir alışkanlık haline gelebilmektedir. (Uludere, 2005, s. 27) Flüt eğitmeni Michel Debost da tutuş pozisyonunun önemini bu açıdan değerlendirmiş; flütü çalmaya başlamadan önce onu taşımayı ve dengelemeyi öğrenmenin parmakların rahat ve hızlı çalışabilmesini sağladığı gibi, elde edilen tonu da olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir. (Pintner, 1998, s. 61)

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Çalışmada nitel araştırma modellerinden durum çalışması yöntemi kullanılmıştır.

Evren-Örneklem

Araştırmanın evrenini flüt eğitiminde kullanılmakta olan eğitim metotları ile eğitim materyalleri, örneklemini ise eğitim metotlarında yer alan ton üretimine yönelik açıklamalar ile eğitim materyali Pneumo Pro'nun metodunda yer alan açıklamalar oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın konusu olan flüt eğitiminde ton gelişimi ile ilgili veriler, flüt literatüründeki eğitim metotları, kitaplar, tezler, makaleler, ustalık sınıfı videoları dökümanları; eğitim materyali Pneumo'nun fiziki yapısı, ilk derslerde kullanımına ait bulgular için materyale ait eğitim metodu ile eğitim videosu kullanılmıştır.

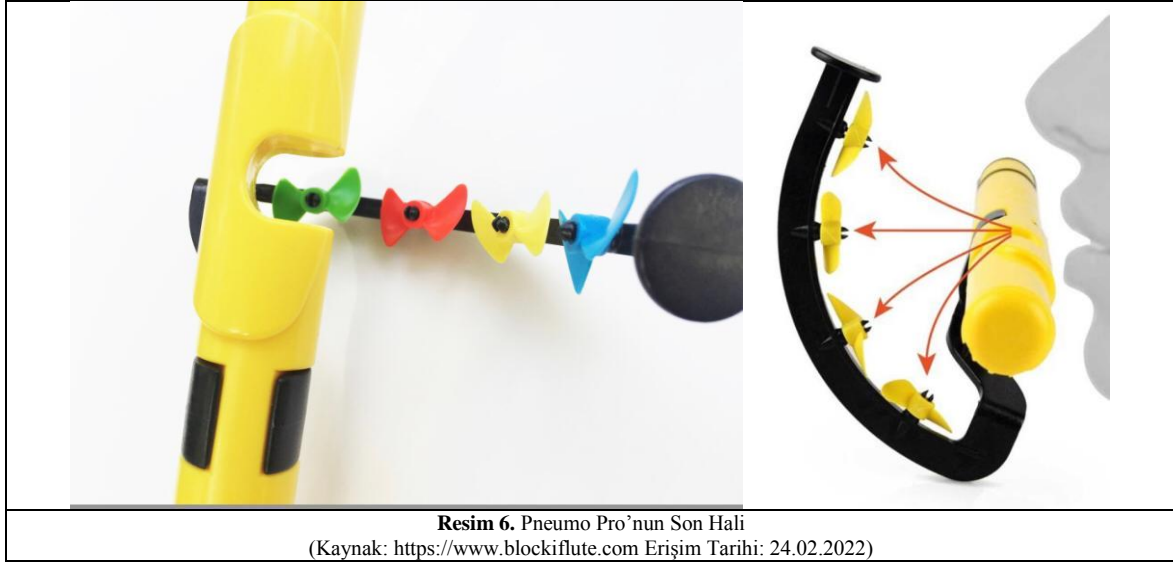
Verilerin Analizi

Flüt eğitimi ve tekniği ile ilgili literatürde belirtilen ton üretiminin unsurları döküman incelemesi yoluyla belirlenmiş; klasik metotlarda belirtilen ton üretimini etkileyen bu faktörlerin geliştirilmesine yönelik olarak yer alan açıklamalar ile materyalin tasarımcısı Kathy Blocki'nin flüte başlangıç metodunda yer alan Pneumo Pro ile uygulanan egzersizler için verilmiş hedef davranışlar arasındaki ilişki tablolar ile açıklanmış ve yorumlanmıştır.

ARAŞTIRMA BULGULARI ve YORUMLAR

Pneumo Pro'nun Fiziki Yapısı ve İlk Derslerde Kullanımına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Pneumo Pro, flütten kaliteli ve doğru entonasyonda ton elde edebilmek için Amerikalı flüt eğitimcisi Kathy Blocki tarafından geliştirilmiş bir eğitim materyalidir. Pneumo Pro ile çalışırken, havanın ağızlıkta hangi noktaya yönlendirildiği somut olarak görülebilmektedir. Materyal ilk olarak tahtadan üretilmiştir. Son halini alana dek birkaç defa değişime uğramıştır. Güncel versiyonu plastikten üretilmektedir. Ayrıca materyalin tasarımcısı Blocki, Pneumo Pro ile uygulanarak geliştirilebilecek egzersiz ve parçalardan oluşan bir Flüt Metodu yayınlamıştır. Metodun kullanımına yönelik bilgiler Öğretmen Kılavuzunda yer almaktadır.

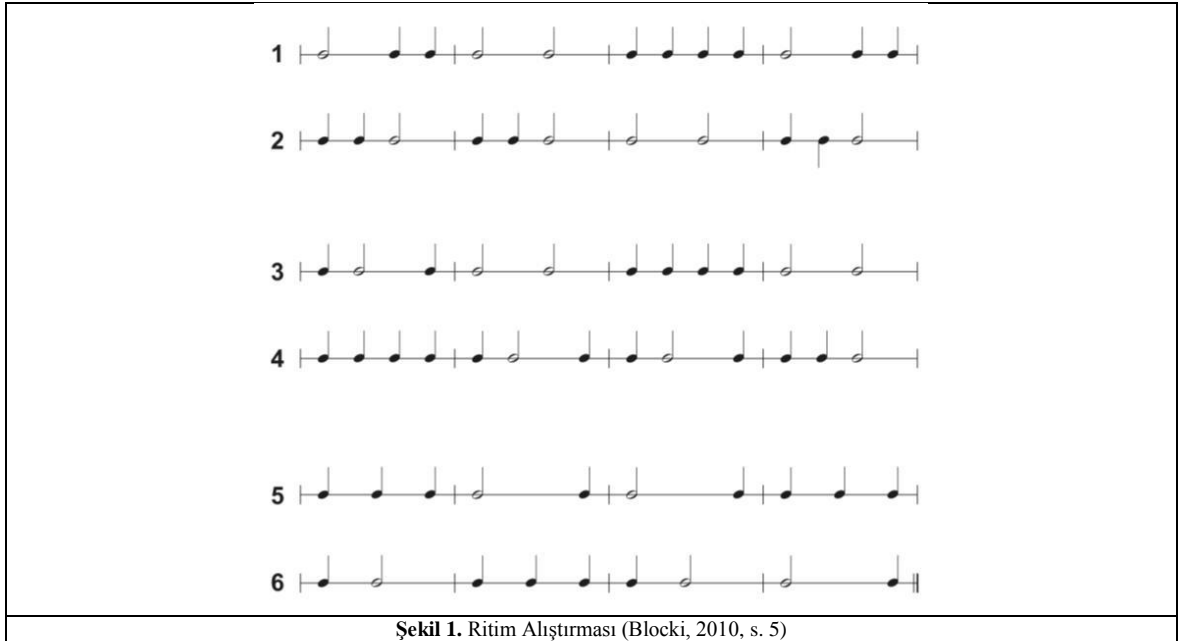
Pneumo Pro, flütün gövdesine takılabilecek şekilde; flüt ağızlığı taklit edilerek tasarlanmıştır. Dudağa yaslanılan kısmın karşısı yani ağızlık paletinde havanın yönlendirildiği alan açıktır. Açıklığın altında dört tane pervane bulunmaktadır. Kaliteli bir flüt tonu için gerekli olan hava kolonunun oluşmuş olup olmadığı ve havanın yönü, pervanelerin dönüşü gözlemlenerek anlaşılabilir. Öğrenciler, Pneumo Pro'ya ilk defa üflediklerinde genellikle üstteki iki ya da üç pervane aynı anda dönebilmektedir. Öğretmen öğrenciye hangi oktavda havayı nereye yönlendireceğini ve hangi şiddette döndürülmesi gerektiğini göstererek anlatır. (Blocki, 2010, s. 3)

Pneumo Pro'yu flütün gövdesi ile birleştirerek çalışmak da mümkündür. (Resim 7) Bu çalışma şekli ile tutuş ve denge hatalarından kaynaklanan ton ve entonasyon problemlerinin önüne geçmek amaçlanmaktadır.

Resim 7. Pneumo Pro'nun Flütle Birleştirilmiş Hâli (Kaynak:https://www.blockiflute.com/PneumoPro_p_1.html Erişim Tarihi: 24.02.2022)

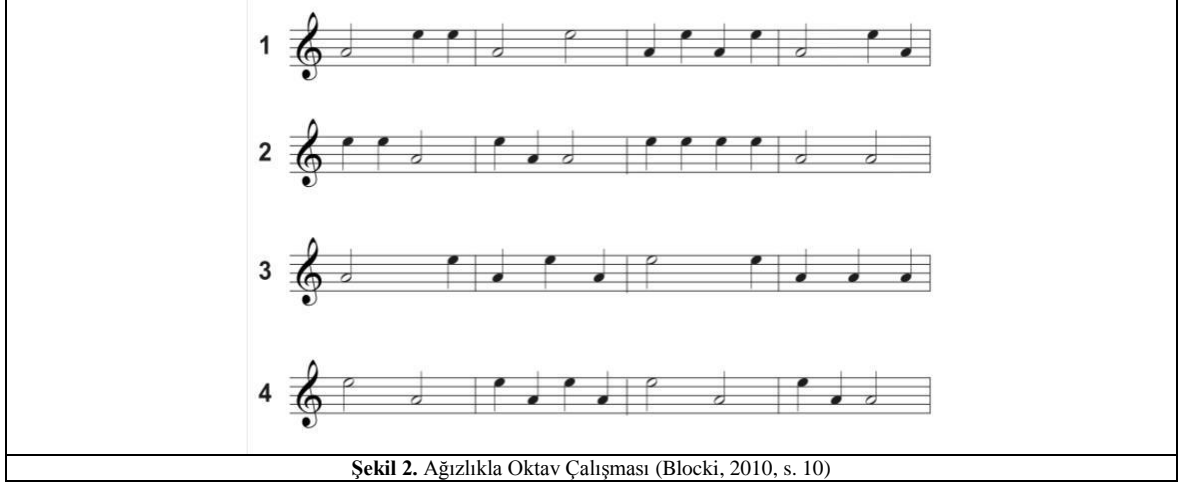
Pneumo Pro'nun eğitim metodundaki ilk derslerde ise öğrencinin 1. Oktav sesler sırasında döndüreceği pervane ile onun bir üzerinde yer alan, 2. Oktav sırasında döndüreceği pervaneleri eğitmenin belirlemesi önerilmektedir. Bununla ilgili olarak yapılacak çalışmalar yer almaktadır. Bu aşamada, Blocki'nin metodunda Şekil 1'deki egzersiz yer almaktadır. Çalışma ile öğrenciye farklı oktavlarda havayı doğru noktaya yönlendirme becerisini kazandırmak amaçlanmıştır. Alıştırma, farklı ritim kalıplarını uygulayarak havayı yönlendirmenin pekiştirilmesi amaçlanmaktadır. Alıştırmalar her iki oktavdaki pozisyon için de uygulanabilmektedir. Bu ritim çalışmaları sırasında, Pneumo Pro üzerindeki pervanelerin dönüşü görülerek hava akımı da kontrol edilebilmektedir.

Şekil 1. Ritim Alıştırması (Blocki, 2010, s. 5)

Blocki'ye göre, 2. Oktav sesler için gerekli olan esneklik, ton kalitesi ve havanın odaklanması açısından çok önemlidir. 2. Oktav seslere geçiş için uzun süre beklendiği takdirde öğrenci farklı pozisyona alışmakta zorlanacaktır. (Blocki, 2010, s. 10) 1. ve 2. Oktav geçişi için yazdığı, Şekil 2'deki alıştırma, Pneumo ile mümkün

olduğunca en üst seviyede kavrandıktan sonra flütün ağızlığı ile çalışılmaktadır. Öğrenciden Pneumo Pro ile çalışırken nota üzerinde -la sesini gördüğünde aşağıya doğru havayı yönlendirerek 1. Oktav pervanesini; -mi sesini gördüğünde daha yukarıya doğru havayı yönlendirerek 2. Oktav pervanesini ritim değeri boyunca döndürmesi istenmektedir.

Şekil 2. Ağızlıkla Oktav Çalışması (Blocki, 2010, s. 10)

Flüt öğrencileri, ses üretiminin ardından gelen etüt ve eserlerin çalınmaya başlandığı aşamalarda, daha kolay ses elde edebilmek adına ağızlığı içe veya dışa döndürebilmektedir. Çalarken ağızlığın içeriye veya dışarıya dönmesi durumunda, dudakların ağızlık üzerinde kapladığı alan değişiklik göstereceği için sesin kalitesi de bu durumdan olumsuz yönde etkilenmektedir. Blocki'nin metodunda, Pneumo Pro'nun pervanelerinin bulunduğu kısmın üzerinde bulunan yuvarlak, yatay alanın tavana paralel bir şekilde durması gerekliliği üzerinde durulduğu görülmektedir. Pneumo Pro ile yapılan çalışmalarda, öğrencilerin Resim 8'de görülmekte olan bu alanı da kontrol etmesinin sağlanması eğitmenlere önerilmektedir. (Blocki, 2010, s. 3)

Resim 8. Pneumo Pro Üzerinde Kontrol Edilmesi İstenen Alan (Blocki, 2010, s. 3)

Pneumo Pro'nun Ton Geliştirmeye Yönelik Kullanımının Analizine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Çalışma için incelenmiş olan dökümanlardan elde edilen bilgiler doğrultusunda, “Hava Kolonu Oluşturma”, “Esnek Dudak Pozisyonu” ve “Doğru Tutuş” kavramlarının flütten kaliteli bir ton elde etmede etkili olduğu görülmektedir. Bu kısımda, ton üretimini etkileyen bu 3 faktörün geliştirilmesine yönelik olarak klasik eğitim metotlarından yer alan açıklamalar ve Pneumo Pro ile uygulanması önerilen egzersiz örneklerine yönelik olarak belirlenmiş hedef davranışlar arasındaki ilişki tablolarında gösterilmiştir.

Tablo 1. Hava Kolonu Oluşturma

Faktörün Adı	Klasik Metotlarda Yer Alan Açıklama	Pneumo Pro ile Hedeflenen Davranış
Hava Kolonu Oluşturma	Verilen havanın: <ul style="list-style-type: none">• ağızlık paletinde belirli bir noktaya, kesintisiz biçimde yönlendirilmesi	Verilen hava ile: <ul style="list-style-type: none">• ağızlık paletindeki pervane dönüşünün kesintisiz bir şekilde sağlanması

Flüte başlangıç aşamasında ton geliştirmede üzerinde durulan “Hava Kolonu Oluşturma” kavramına yönelik olarak klasik metotlarda yer alan açıklamalar ve Pneumo Pro ile uygulanması önerilen egzersiz örnekleri için belirlenen hedef davranışlar arasındaki ilişki Tablo 1’de görülmektedir. Klasik metotlarda, hava kolonu oluşturmak için verilen havanın ağızlık paletinde belirli bir noktaya, kesintisiz biçimde yönlendirilmesi gerektiği üzerinde durulmaktadır. Pneumo Pro ile yapılan çalışma sırasında ise verilen hava ile ağızlık paletinin karşısında bulunan pervanenin kesintisiz bir şekilde dönüşünü sağlamak hedeflenmektedir.

Tablo 2. Esnek Dudak Pozisyonu

Faktörün Adı	Klasik Metotlarda Yer Alan Açıklama	Pneumo Pro ile Hedeflenen Davranış
Esnek Dudak Pozisyonu	Havanın: <ul style="list-style-type: none">• 1. ve 2. oktavlarda farklı noktalara yönlendirilmesi	Havayı yönlendirmek için: <ul style="list-style-type: none">• 1. ve 2. oktavlar için ayrı pervanelerin belirlenmesi

Flüte başlangıç aşamasında ses üretimine yönelik olarak üzerinde durulan “Esnek Dudak Pozisyonu” kavramına yönelik olarak klasik metotlarda yer alan açıklamalar ve Pneumo Pro ile uygulanması önerilen egzersiz örnekleri için belirlenen hedef davranışlar arasındaki ilişki Tablo 2’de gösterilmiştir. Klasik metotlarda, verilen havanın 1. ve 2. oktavlarda farklı noktalara yönlendirilebilmesi için esnek bir dudak pozisyonu gerekliliği üzerinde durulmaktadır. Pneumo Pro ile yapılan çalışma sırasında ise verilen havanın 1. ve 2. oktavlarda farklı pervanelerin belirlenip yönlendirilmesi gerekmektedir.

Tablo 3. Doğru Tutuş

Faktörün Adı	Klasik Metotlarda Yer Alan Açıklama	Pneumo Pro ile Hedeflenen Davranış
Doğru Tutuş (Ağızlığın içe veya dışa döndürülmesinin önüne geçmek için)	<ul style="list-style-type: none">• 3 denge noktasından verilen desteğin sağlanması	<ul style="list-style-type: none">• Pervanelerinin bulunduğu kısmın üzerinde bulunan alanın tavana paralel bir şekilde durmasının sağlanması

Tablo 3’te “Doğru Tutuş” kavramına yönelik olarak klasik metotlarda yer alan açıklamalar ve Pneumo Pro ile uygulanması önerilen egzersiz örnekleri için belirlenmiş hedef davranışlar arasındaki ilişki görülmektedir.

Eğitimciler, 1. Denge noktası olarak geçen çeneye yaslanan ağızlığın üçte birinin dudaklarla kapatabilmesi için 2. ve 3. destek noktalarını da kullanmanın gerekliliği üzerinde durmaktadırlar. (Harrison, 1982, s. 8), (Galway, 1990, s. 88). Pneumo Pro ile yapılan çalışma sırasında ise denge noktalarının kullanımı ve ağızlıkta dudakların kapladığı alanın kontrolü için materyalin üzerindeki pervanelerinin bulunduğu kısmın üzerinde bulunan alanın tavana paralel bir şekilde durmasının sağlanması hedeflenmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar

Çalışmada analiz edilen kaynaklarda, “hava kolonu oluşturma, “esnek dudak pozisyonu” ve “doğru tutuş” unsurları, flütte ton üretimini etkileyen faktörler olarak belirtilmiştir. Bu üç faktöre dair kaynaklarda yer alan açıklamalar ile, K.Blocki'nin metodunda ele aldığı öğretilerin arasındaki bağlantı incelendiğinde; materyalin kaynaklarda belirtilen unsurları geliştirmeyi destekler nitelikte olduğu sonucuna varılmıştır.

Klasik metotlarda “hava kolonu oluşturma” aşaması için verilen havanın flütün ağızlık paletinde belirli bir noktaya doğru, kesintisiz bir şekilde gönderilmesi gerekliliği yönünde açıklamalar yer almaktadır. Pneumo Pro'nun kullanımı için geliştirilen metotta ise ağızlık paletindeki seçilmiş bir pervanenin kesintisiz bir şekilde döndürülmesi hedeflenmekte; geliştirmeye yönelik aşamalı alıştırmalar verilmektedir.

Oktavlar arası geçişlerde temiz ve doğru entonasyonda bir ton için eğitimcilerin üzerinde önemle durduğu bir diğer unsur ise “esnek dudak pozisyonu” olduğu görülmekte. Verilen havanın 1. ve 2. Oktavlarda farklı noktalara yönlendirilmesi gerektiği şeklinde açıklamalar bulunmakta. Benzer şekilde, Pneumo Pro ile uygulanacak alıştırmalarda da 1. ve 2. oktavlarda farklı pervanelerin döndürülmesi hedeflenmektedir.

Ayrıca, incelenen metotların tümünde önemle durulan bir diğer konunun da “Duruş ve Tutuş” olduğu tespit edilmiştir. Bu noktada Pneumo Pro ile çalışma yaparken üzerindeki alanın tavana paralel olması gerektiği vurgulanmıştır. Klasik eğitim metotlarında tutuş konusunda üzerinde durulan “flütün perdelerinin tavana paralel durması gerekliliği” çalıcının denge noktalarından flütü doğru bir şekilde tutuşu ile gerçekleşmektedir. Bu uygulama ile çalma sırasında, öğrenci ve/veya ona yardımcı olan kişi için flütün perdelerini ve ağızlığın duruşunu kontrol etmenin yanı sıra destekleyici bir uygulama olarak değerlendirilebileceği görüşüne varılmıştır.

Çalışma ile, klasik flüt metotlarındaki ağızlık çalışmaları, ton üretimine yönelik açıklama ve yönlendirmeler ile Pneumo Pro'nun eğitim metodunda yer alan ses üretimi aşamasındaki ilk derslerin paralellik gösterdiği ve destekleyici olabileceği sonucuna varılmıştır.

Öneriler

Çalışmada, örnek olarak incelenen alıştırmalar üzerinde nefes yerleri bulunmamaktadır. Eğitimcilerin öğrencinin ulaştığı nefes kapasitesine göre belirleyeceği nefes yerlerini nota üzerinde işaretlemelerinin faydalı olabileceği düşünülmektedir.

Flüt eğitiminde, başlangıç seviyesinde önemle üzerinde durulan “Ton Üretimi” aşamasında, havayı doğru noktaya yönlendirememeye, dudak esnekliğinin sağlanamaması ve ağızlığın içe veya dışa fazla dönmesi gibi problemlerde Pneumo Pro ile yapılan çalışmalar alternatif olarak eğitimcilere önerilmektedir. Bu sebeple, Pneumo Pro'nun ülkemizde özellikle flüt eğitimi verilmekte olan müzik bölümlerinde tanıtıcı etkinliklerin düzenlenmesi, materyalin fiziksel olarak temin edilebilmesi için eğitimler tarafından gerekli çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Ayrıca, materyalin eğitim içerisinde kullanımının flüt tekniğinin artikülasyon, entonasyon gibi farklı öğelerinin geliştirilmesi ve bu konularda oluşmuş olan problemlerin çözümlenmesinde kullanım alanının incelenmesine yönelik araştırmaların çoğalmasının alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

Altes, H. (1880). *Celebre methode complete de flute*. Alphonse Leduc.

Blocki, K. (2010). *Blocki flute method teacher's manual book*. Blocki Pedagogical FluteProducts

Ekebakan, S. (2007). *Flüt eğitiminde çalışma yöntemlerinin teknik ve pedagojik açıdan incelenmesi* [Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi].

Floyd, A. (1990). *The Gilbert legacy*. Iowa: Winzer Pres.

- Galway, J. (1990). *Flute*. Kahn & Averil.
- Gresset, P. (2002). Une Interview avec Emmanuel Pahud. *Traversières*, 72, 11-16.
- Harrison, H. (1982). *How to play the flute, everything you need to know to play the flute*. St. Martin's Press.
- Oray, C. (2006). *Flüt tekniği ve flüt çalarken karşılaşılan problemler* [Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi].
- Önertürk, C. (2015). 20. yüzyıl müziğinde öne çıkan flüt tekniklerinin incelenmesi ve oluşabilecek sorunlarla ilgili icracı ve bestecilere tavsiyeler. *Akü Amader Dergisi*, 1, 124-141. <https://doi.org/10.5578/AMRJ.8920>
- Pintner, H. (1998). *The Life And Teachings Of Flutist Michel Debost*. [Doktora Tezi, Florida State University].
- Topcan, T. (2011). *Flüt Eğitiminde Marcel Moÿse'a ait "De La Sonorite" adlı metodun içeriği ve çalışma yöntemleri*. [Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi].
- Turgay, H. (1993). *Ton geliştirmede ileri teknikler*. [Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi].
- Uludere, A. (2005). *9-12 yaş gurubundaki çocuklarda flüt eğitimine başlama yöntemleri* [Sanatta Yeterlik Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi].

Winn, R. (2000). *Querflöten Spielerien*. AMA Musicverlag.

Wye, T. (1984). *A Beginner's book for the flute*. Novello&Company Limited.

İnternet Kaynakları

<https://www.youtube.com/watch?v=0osD9bKuUVE> Erişim Tarihi: 19.02.2022

<https://www.jennifercluff.com/galwayfest.htm> Erişim Tarihi: 19.02.2022

<https://www.blockiflute.com> Erişim Tarihi: 24.02.2022

https://www.blockiflute.com/Pneumo-Pro_p_1.html Erişim Tarihi: 24.02.2022

<http://www.blockiflute.com/assets/templates/default/pdf/Pneumo%20Pro%20instructions%20English.pdf>
Erişim Tarihi: 24.02.2022